

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 209.

V Ljubljani, v sredo 12. septembra 1888.

Letnik XVI.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor štajerski.

V predzadnji, to je deveti seji deželnega zbora štajerskega dné 10. t. m. prišlo je zopet na vrsto jezikovno vprašanje, in seja je bila jako zanimiva. Kakor smo že včeraj na drugem mestu opomnili, bilo je na dnevnem redu tudi poročilo deželno-kulturnega odseka o delovanju deželnega odbora gledé deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru. Poročevalec je bil dr. Račay. Poročilo slóve:

Iz poročila o delovanju deželnega odbora se razvidi, da c. kr. poljedelsko ministerstvo želi skupno organizacijo poljedelskih in enakih šol — torej tudi deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru, in da je obljubljena podpora odvisna od te organizacije. Učni načrt deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru potrebuje po želji c. kr. vlade le male premembe, da se namreč temeljni nauki obravnavajo pred onimi, ki se na te naslanjajo. Kuratorij in deželni odbor sta potrdila to premembo, in v prihodnje se bodo poučevali temeljni nauki v II. letniku, strokovni predmeti (kot: sadjarstvo, vinarstvo, kletarstvo) v III. letniku.

Po vladnih načelih vpeljejo se na novo:

Veronauk v prvem in drugem letniku po 1 uro na teden, zemljepisje in deželno zakonodajstvo na teden po 1 uro. Število učnih ur na teden iznašalo bi v vseh treh letnikih 20 do 30. Za te nove predmete preskrbi se pomožen učitelj z remuneracijo v znesku 210 gold., in veroučitelj z remuneracijo letnih 100 gld. Šolsko leto traja 11 mesecev in se prične s 15. septembrom. Učitelju J. Ketzu določi se 100 gld. letne doklade. Američanske trte, 1000 kosov za 15 gld., bile so tako drage, da skoraj nihče ni vprašal po njih. Deželni odbor je znižal ceno na 10 gld., in tudi po tej ceni spečalo se je malo trt. Ker pa se v posebni prošnji prosi c. kr. vlada, naj ustanovi trsnice z američanskimi trtami in te oddaje brezplačno vinorejcem, morala bo tudi deželna vinarska šola v Mariboru brezplačno deliti trte revnim vinorejcem. Deželno-kulturni odsek torej nasvetuje:

a) poročilo deželnega odbora o deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru vzame se na znanje;

b) prememba učnega načrta na tej šoli v smislu odloka c. kr. poljedelskega ministerstva z dné 2. marca t. l. se potrdi;

c) deželni odbor se pooblasti, da brezplačno deli američanske trte revnim vinorejcem, in sploh zniža ceno tem trtam.

Oglasi se nato poslanec dr. Wunder ter nasvetuje dostavek: Deželni odbor naj z vsemi sredstvi dela na to, da vspeh pouka v nemškem jeziku ne zaostane za dosedanjimi leti.

Ta dostavek liberalni nemški poslanci podpirajo, in dr. Wunder (pač je čudak, op. vred.) ga vtemeljuje v daljšem govoru. Sklicuje se na predlog o nemškem državnem jeziku, ki ga je stavil v državnem zboru grof Wurmbbrand, ter povdarja, da se nemščina zatira na stoterih krajih, zato je dostavek potreben.

Nemški poslanec Morre govori proti temu dostavku, ker po njegovi misli se ne sme Slovincem vsiljevati nemščina. S tem se le Nemcem dela nevarna konkurencija, ako se po sili slovenski otroci učé nemški. Število Nemcev se tako ne množi, ker Slovinci ostanejo Slovinci, in le množe število kompetentov. Nemci sami sebi škodujejo, ako Slovincem vsiljujejo nemščino, ker s tem jemljó kruh svojim otrokom. Slovincem bi morali še braniti, da se učé nemščine, ker potem morali bi ostati v svojih jezikovnih okrajih. Škoda je torej, da ni slovenskega vseučilišča! Govornik nasvetuje, naj deželni zbor o dr. Wundru dostavku preide na dnevni red.

Poslanec Pfrimer podpira Wundrov dostavek, opomni pa, da je le ljudska šola na Spodnjem Štajerskem kriva slabemu napredku nemščine.

Slovenski poslanec Jerman konstatuje, da ne on in ne njegovi tovariši niso krivi, da je prišlo na vrsto narodnostno vprašanje. Ni bil naš namen, pravi dalje, sprožiti to vprašanje. Danes žali Slovence brez vzroka popolnoma nevtemeljen predlog; gotovo imate pred očmi že pri-

hodnje deželnozborske volitve, da bi si pred volilec pridobili zaslug. Le to je namen predlogu poslanca Wundra. Slovence hočete z razžaljenjem prisiliti, da zapusté dvorano. V interesu miru v deželnem zboru prosi govornik, naj se predlog odkloni.

Slovenski poslanec dr. Šuc pravi, naj pusté Slovence biti Slovence; Nemcem, kakor tudi Slovincem ne smé se žaliti narodno čustvo. Slovinci bili so v boljšem položaji, ko so bili na krmilu ministri nemške stranke, ker ti se niso upali žaliti ogromnega števila slovanskega prebivalstva. Ravno-pravnost naj se izvrši, ker Slovinci ne bodo odjenjali od svojih pravic. Zastopi imajo važnejše opravilo, nego prepirati se o narodnosti. Kmetijski stan propada, obrtniški stan je uničen. Za to naj se brigajo poslanci. Deželni zbor naj pokaže spravljivost ter odkloni dostavek poslanca Wundra.

Dr. Wunder trdi, da besede poslanca Morreta niso resne, in prosi, naj se sprejme njegov nasvet. Poslanec dr. Šuc se zopet oglasi rekoč, da si Slovinci ne dadó jemati svojih pravic. Stara Avstrija nemške zveze je pala pri Sadovi; nastala je nova Avstrija, zveza narodov, pri kateri pa je narodnostno vprašanje zagvozda, ki razganja posamezne dele, kar pa nikdo noče. Nemci naj ostanejo na svoji zemlji, Slovence pa naj pusté na njihovi, potem bo mir.

Nemško-liberalna večina je potrdila dostavek poslanca dr. Wundra.

Deželni zbor goriški.

Po slovesni sv. maši zbrali so se dné 10. t. m. vsi poslanci ob 11. uri v deželni dvorani; le poslanec Kovačič je izostal, ker ga zadržuje bolezen. Deželni glavar grof Coronini omenja v svojem nagovoru žalostnih dni, ko je pretila vsled suše silna lakota. Presvetli cesar in drugi dobrotniki prihiteli so na pomoč. Pomagala je tudi država. Ubogo ljudstvo je s pomočjo potolaženo. Dalje opozori na cesarjevo štiridesetletnico, našteva vladarjeve vzorne lastnosti ter dostavi slovenski: „Krivico bi delal presvetlemu cesarju, ki je z očetovsko ljubeznijo vdan vsem narodom svoje države, in slovenskim prebivalcem naše dežele, ki se ga oklepajo z ne-

LISTEK.

Ivan Josip Herberstein, karlovški general.
(1669—1689.)

(Spisal Ivan Steklasa.)

(Dalje.)

Poleg Osmokruča označujejo spisi kot glavnega puntarja Nikolo Vukovića, ki je bil izbran za velikega kneza v Ivaniču, katerega pa ni hotel general potrditi. Vuković si je prisvajal velike zasluge, katerih pa ni hotel Herberstein priznati, nego ga je imel na sumu kot glavnega lopova in tata. Tudi koprivniški veliki knez Ilija Romanić ni bil po oblasti potrjen, a službeni spisi pravijo o njem, da je bil velik prostak in da se je sam vrnil za kneza.

Osmokruč in njegovi privrženci so začeli narod tako tlačiti, da se je moral vzdigniti proti njemu ter si je izbral nekega Vukosana za protikneza, kateremu je bilo naklonjeno tudi vojno zapovedništvo. Na ta način se je narod razdelil na dva protivna tabora. Osmokruč ni priznal Vukosana in ker ni

hotela nobena stranka popustiti, potrdil je general Vukosana, Osmokruča in njegove privržence pa dal zapreti. To je narod silno vznemirilo. 24. aprila l. 1667. pobuni se očitno proti stotnikom, in posebej še proti generalu Herbersteinu, kot upravitelju varaždinske generalije. Privrženci Osmokručevi se zberejo oboroženi v veliki množini ter napadejo mesto Križevce, kjer zahtevajo, da se zaprti pusté na slobodo, kajti drugače bodo vse v okolici požgali in poplenili. Puntarje sta hujskala najbolj brat in bratranec Osmokručev. Ona sta spravila pod orožje Vlahe, ki so vjeli Vukosana in nekaj njegovih prijateljev ter jim glave odrubili. Po krajini pa so razširili glas, da bodo vsakega ubili, kdor se jim bode protivil.

Osmokručevih privržencev se je zbralo iz same križevske stotnije več nego 1500, a poklicani ste bili na pomoč tudi koprivniška in ivaniška stotnija, da gredó osvajat Križevce, kjer je stoloval Herberstein.

Ali tudi Herberstein ni miroval, in kakor je bil spreten, smel in domišljaven, zbral je hitro do 3500 katoliških Hrvatov in nekoliko vernih Vlahov,

katerim se je pridružilo še 500 škofovih vojakov iz Ivaniča in Dobreve. S temi četami udari Herberstein na puntarje ter jih pobije popolnoma na roviškem polji. V osmih dneh je bilo vse očiščeno od puntarjev, vse preplašeno in umirjeno. General je dobil v roke vodje, ki so izgubili glave po polkovniški obsodbi na istem mestu, kjer je bil ob glavo djan Vukosan. Med pogubljenimi je bil Osmokruč in oba kriva velika kneza ivaniški in koprivniški Vuković in Romanić.

Po poglavicah punta so bila označena tudi mesta, ki so se pobunila. Punt je ponehal. L. 1668. je odpotoval Herberstein v Gradec in na Dunaj, da razjasni krajiške zadeve vplivnejšim osebam na cesarskem dvoru, posebno ministroma Auerspergu in Lobkovicu ter svetniku Müllerju.

Pri tej priložnosti je predložil Herberstein, da se pooblasti premenijo in vaški knezovi nič več ne izbirajo. Cesarskim odpisom od 20. dec. l. 1668. so se pooblasti predrugačile, vendar s to opombo, da se le-te ne tičejo Vlahov, stanujočih na zemljiških vlastelinov ter Predavcev in staroselecev Slavoncev. Izbor starešin kakor tudi obdržavanje sodeb

omahljivo zvestobo, ako bi se danes ne spominjal prihodnjega praznika tudi v njih jeziku. Saj vidimo povsod, po celi naši deželi sledove njegove neusahljive velikodušnosti, do katere se nikdar zastoj ne obračamo!

Kolikorkrat ga je peljala pot po lepi soški dolini, pozdravljalo ga je ljudstvo z navdušeno iskrenostjo, da so gromoviti „živio“-klici odmevali od gore do gore. Kedar je šlo za njegovo preslavo, tekmovala so vse občine v neomajani vdanosti, kakeršno so gojile v srečnih in hudih dneh njegovim slavnim prednikom in kakeršno hočejo ohraniti na veke prevzvišeni cesarski rodbini. Otroci ne postanejo nevredni svojih starišev. V to pomози Bog!

Poslanci so stóje poslušali glavarjev govor ter konečno navdušeno trikrat zaklicali „živio“!

Nato je deželni glavar predstavil c. kr. dvornega svetovaleca Franca barona Rechbacha kot vladnega zastopnika. Spomnil se je tudi s toplimi besedami pokojnega profesorja M. Lazarja, ki se je dolgo vrsto let trudil v prid deželnega muzeja. Poslanci so vstali izražujoč sočutje. Novoizvoljeni poslanec trgovinske in obrtniške zbornice Anton Nigris je storil slovesno obljubo. Okoli poludne je bila prva seja končana.

Deželni zbor tržaški.

Deželni zbor tržaški je bil dné 10. t. m. slovesno otvorjen ob 10. uri. Predsedoval je g. deželni glavar in župan dr. Bazzoni, vlado zastopal je dvorni svetnik Rinaldini.

Deželni glavar otvori sednico, predstavljajoč zboru vladnega zastopnika in potem pozove navzoče poslance, naj zakličejo „Evviva“ trikrat cesarju, kar se tudi zgodi.

Predsednik omenja potem, da je bil sedaj zbor prej sklican, kakor druga leta, ker je od zadnjega zasedanja preteklo še-le 7½ meseca, v ta čas se morajo šteti tudi takozvane „počitnice“, zato bode le malo predmetov za obravnavo. Govornik zato kaže na vspeh skupnega postopanja zastopnikov in izkušene delavnosti poročevalcev in izreka slednjič upanje, da se bodo rešili vsi predmeti, katere bode predložila vlada, deželni odbor in posamezni udje, vestno v korist mesta in okolice. Nato govornik prosi vlado podpore in naznanja otvorjeno zasedanje.

Potem govori vladni zastopnik nekako tako-le: Pozdravljam slavni zbor v imenu vlade z željo, naj bi bilo delovanje sedanjega zasedanja jako koristno. To željo izražam tem bolj, ker je to zasedanje zadnje v tej volitveni dóbi in ker pričakujejo Trsta v gospodarskem oziru važna predrugačenja, katera morejo samo našemu emporiju biti koristna, če bode praktična in jednotna delavnost tržaških zastopstev v popolnem soglasji z vlado. Ker vlada upa, da bode deželni zbor zasedanje tako končalo, bode tudi rada povspeševala njega delovanje...

Predsednik se zahvali za prijazne besede in sklène sejo.

Na municipijski palači je vihrala mestna zastava in municipijska straža je bila v paradi.

Vseh poslancev je bilo 20 izmed 52. Kaj si je mislil vladni zastopnik, ker je na levi videl samo tri, v središču menda štiri in vse druge na desnici? Rudečih ni bilo nobenega. Zakaj je predsednik gledal samo na desnico, ko je klical cesarju „evviva“?

je bilo dovoljeno po novem pravilu samo v mestih pod nadzorom častnika; konečno je bilo tukaj zabranjeno vsako daljno naseljevanje iz Turške brez dovoljenja oblasti.

Ob enem so bile pomnožene posadke redovite vojske po trdnjavah, a Vlahom opredeljena stalna stanovališča z grožnjo, da bodo izgubili vse svoje pooblasti, ako jih samo še enkrat prekršijo.

Ravno ko se je Herberstein najbolje trudil, da odstrani iz varaždinske krajine Miakića, in da zopet oživi unijo, zadene 28. aprila l. 1669. smrt karlovskega generala grofa Herbarda Auersperga (od l. 1652—1669.). Na njegovo mesto pride že 9. jun. istega leta Herberstein, za katerega se je bil zavzel najbolje minister Vajkard Auersperg.

Herberstein je bil postavljen, kakor sam javlja škofu zagrebškemu Borkoviću, za generala hrvatske in primorske krajine okoli polovice meseca septembra l. 1669., ali še iste jeseni se je moral povrniti meseca novembra v varaždinsko krajino radi preiskave proti vladiki Miakiću. Na škofovskem posestvu Graden pri Križevcih je imel Herberstein zborovanje s stotniki varaždinske krajine in s škofom Borkovićem, o čemur je javil bojnemu svétu na

Zato, ker na levi skoraj nobenega ni bilo, torej nobenemu njegov poziv ni mogel veljati; drugič pa tudi dobro vé, da tem ta klic ne ugaja. Seveda v Italiji nimajo deželnih zborov, torej se po onih ravnaajo in ne prihajajo k sednicam.

Govor deželnega glavarja dr. J. Poklukarja

v deželno-zborski seji dne 10. septembra.

Slavni deželni zbor! Na to častno mesto pozvan po milosti presvetlega našega vladarja imam čast v prvi vrsti otvoriti na podlagi cesarskega patenta z dne 22. avgusta t. l. deželni zbor vojvodine Kranjske.

Ako se je slavni zbor pri vsaki priliki spominjal milostnega svojega vladarja, tedaj ima letos več kot dvojen povod to s toliko večjim navdušenjem storiti; letos, ko praznujemo 40letnico vladanja dobrotnega in premilostnega vladarja svojega; letos, ko odmeva od naših gor povsod isti glas zvestobe in udanosti do presvetlega prestola. Vabim Vas, častiti gospodje, da tudi Vi vskliknete z menoj: Bog ohrani premilostnega našega vladarja Frana Josipa I.! (Vsa zbornica vsklikne trikrat: Živio! Slava!)

Gospóda moja, dovolite mi še dalje, ker prvič govorim s tega častnega mesta do Vas, da se spominjam nekoliko poglobitvinih dolžnosti, koje prevzamem s to veliko častjo, in da na to pridenem nekoliko prošenj do častitih svojih tovarišev v deželnem zboru.

Samo ob sebi je razumljivo, da ostanem zvest obljubi, katero sem storil vstopivši v ta slavni zbor, in da ostane nepremakneno prepričanje moje, koje zastopam tekom 19 let.

V prvi vrsti si štejem v dolžnost, da s svojega stališča branim ustavne in druge pravice naše lepe domovine, dežele Kranjske. (Dobro, dobro!) Enako mi je tudi važna dolžnost, da skrbim kot načelnik deželnih uradov za red, za vestno spolnjevanje dolžnosti, dobro oskrbovanje premoženja, koje je izročeno deželnemu odboru, in za točno delovanje deželnih uradov. Prepričan sem, da ne bode nikedar povoda segati vmes s strogostjo, in enako prijetno mi je, ko morem iz polnega prepričanja izreči, da gospodje tovariši v deželnem odboru, kateri so s svojimi spretnimi močmi izrekoma tudi v časi, ko dežela naša ni imela deželnega glavarja, takó marljivo izpolnjevali svojo dolžnost, ostanejo tudi znaprej meni zvesti tovariši in podporniki pri težavnem poslu, kateri sem prevzel.

Slavna gospóda in mnogoletni tovariši, obračam se s prošnjo do Vas vsakega posebej in vseh skupaj: Ostanite mi prijatelji, kakor ste mi bili dosedaj.

Zahvaljujem se Vam za vso izkazano mi ljubezen, ostanite pa mi tudi v bodoče podporniki pri izpolnjevanji težavnih dolžnosti. Saj ima dežela naša še mnogo potreb in velike so naloge, koje bo moral izvršiti slavni zbor. Vsi spoznamo in pripoznamo, da smo v minolem letu že mnogo storili v korist deželi svoji, a mnogo takih poslov nam še preostaja.

Gledé šolstva naglašam z velikim zadoščenjem, da se ni ukoreninilo ono nasprotje, koje se je hotelo enkrat zasejati mej duhovniškimi in posvètnimi uč-

Dunaji. Herberstein se je trudil že takrat sporazumno z glasovitim kardinalom in nadškofom dunajskim Leopoldom Kolonićem, potomcem stare hrvatske obitelji iz Bišća, da se na stolico vladike marčanskega namesti Pavel Zorčić. Ko se mu je ta želja izpolnila, pomagal je general vladiki Zorčiću v poslu unije brezobzirno in neusmiljeno za protivnike, kajti smatral je za čisto pravično stvar, da so celó najstrožja sredstva dopušćena, samo ako verskim interesom koristijo, pa da so dolžni posebno duhovniki upotrebiti vso strogost, da se pridobi čim več privržencev za katoliško cerkev. Velik del mnihov so spravili na Malto, pa ko se je Herberstein pripravljal sam na pot tjekaj, ali bil radi posla zadržan, bilo mu je žal, da ni mogel s seboj odpeljati še nekoliko mnihov ter tako zatreti popolnoma prepír cerkveni.

Po nagovoru Herbersteinovem se je podal Zorčić meseca novembra l. 1672. v karlovske krajino na cerkveno obiskovanje v družbi z generalom Herbersteinom, o katerem se je izrazil vladika Zorčić na tem potovanji, da mu bode pomagal Bog in general karloški. Pa je zares Zorčiću ostal general Herberstein zaščitnik do njegove smrti. (Dalje prih.)

telji našega ljudstva, da so v slogi delovali eni in drugi za omiko našega naroda. Veliko nalog nas še čaka gledé povzdige pouka; v prvi vrsti obrtniški pouk, kateri ustanoviti v sredini dežele naše in razširiti ga po vseh krajih bodi nam sveta dolžnost; enako da se kmetijski pouk uvede v korist dežele.

Za promet, ceste in zboljšanje zemljišč bomo morali še mnogo storiti. Ako bo v večini, kakor sem prepričan, račun tak, da bode korist, koje naklonimo deželi s takim zboljšanjem, v ugodni razmeri nasproti troškom, ki nam jih prizadeva, je vsak dan odlašanja tudi izguba za deželo in prebivalstvo. Taki plodoviti troški bodo zmiraj nujni in jaz bom iz srca take predloge podpiral, da se kolikor moč hitreje izvrši delo.

Gospóda moja! Iz teh malih opazk ste videli, koliko je še treba storiti za deželo. Denarne razmere naše postale so na eni strani ugodnije, ker se nam je posrečilo dobro premeniti naš zemljiško-odvezni dolg v tak, koji bomo poplačali še-le v 40 letih. Toda s tem, da smo odložili del bremena na potomce svoje, prevzeli smo ob enem tudi dolžnost, da obrnemo one prihranitve, ki nastajajo iz tega deželi, za take investicije, ki bodo omogočile naše potomce (Tako je!) z večjimi močmi donášati k deželnim troškom. (Dobro, dobro!) S tem se je storil tedaj srečen korak.

Omeniti pa moram še drugo denarno vprašanje, t. j. uvedbo novega davka na žganje, državni davek na špirit. Soditi se smé, da bode odpadlo precej tisočakov deželnemu zakladu, ker se bode zmanjšalo povžitje žganja. Morali bomo računati z odpadki in morebiti bode še leto in dvoje let minulo, predno bomo jasno videli, kako razmerje nastopi pri našem deželnem zakladu. Zato bode morala biti skrb, da omejimo troške na one, ki so neobhodno potrebni, in prej omenjene, t. j. plodovite troške, ki donášajo obilnejši dobiček.

Tako vidimo pred seboj težavne posle, koje moramo rešiti. Prosim Vas tedaj, da pri teh nalogah, ker so Vam po skušnjah znane vse razmere naše dežele, vsakega kraja in stanú posebej, podpirate prizadevanje deželnega odbora. Letos, ko praznujemo takó lep praznik, 40letnico vladanja cesarjevega, ne moremo dati cesarju krasnejšega darú, kakor s tem, ako tukaj v novič obljubimo, da bomo v slogi delovali za blagor ožje in širše domovine svoje. (Živahni klici: Dobro, dobro!)

Po teh besedah, katere izgovoriti me je gnalo srce, preidem k dnevnemu redu. Vendar pa, predno ga pričnemo, dovolite mi, da se tudi jaz hvaležnega srca spominjam svojega prednika na tem častnem mestu. (Poslanci vstanejo.)

Slavni zbor! V duhu še vidimo iz zadnje seje meseca januarija letošnjega leta, ko smo sklepali zadnje redno zborovanje, viteško osebo bivšega deželnega glavarja, gospoda grofa Thurna-Valsassine. Njegovo blago srce si je pridobilo prijaznost vseh krogov, posebno pa v zbornici naši. Koliko zaupanja je vžival v naši deželi, to Vam je itak znano, ako se spominjate, da je dolgo let vodil domovinsko občino svojo radovljiško, da se je zeló brigal za cestne razmere svojega okraja, da je vžival zaupanje velikega posestva, ki ga je poslalo v deželni in državni zbor, trgovskih in obrtnih krogov, ker ga je trgovinska zbornica v zadnjem zasedanji poslala v ta slavni zbor, posebno pa tudi kmetijskih krogov dežele naše. Izgubili ste ž njim kmetijska družba in komisija za pogozdovanje Krasa svojega predsednika. Prepričan sem tedaj, da govorim Vam vsem iz srca in da ste vsi zadovoljni, ako se v slaven spomin žalibog prerano umrlega nam grofa Gustava Thurna te male besedice sprejmó v zapisnik današnje seje. (Slava, slava!)

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. septembra.

Notranje dežele.

Sinoči je *cesar* odpotoval s prestolonaslednikom Rudolfom v Belovar k vojaškim vajam, kamor je došel danes zjutraj proti 8. uri. Včeraj je belovarsko prebivalstvo navdušeno sprejelo biskupa Strossmayerja ter mu zvečer na čast priredilo bakljado.

Niževavstrijskemu deželnemu odboru se je naznanilo, da namerava vlada vse *erarne mitnice* pri mostovih odpraviti zakonodajskim potom.

Dne 8. t. m. je svečano umestil ostrogonski knez-primas *novega vesprimskega škofa*, barona Horniga.

Vnanje države.

Adreso nemških škofov **papežu Leonu XIII.** razmotrivajo vsi italijanski listi. Liberalno časopisje se seveda jezi, da se tujei vmešavajo v notranje zadeve Italije. „Osservatore Romano“ pa jih temeljito zavrača: Nemški škofje ne segajo v področje italijanske notranje uprave, marveč si dovoljujejo le sodbo o jako težavnem stališču, koji je provzročil novi kazenski zakonik sv. Stolu in katoliški cerkvi. Ako je kruta sila zadušila v Rimu pravico ter sedaj misli, da je ob enem zatrla pravicoljubje na vesoljnem svetu, vara se zelo. V Rimu ne moreta ob enem obstajati delo revolucije in papeštvo, tem manj, ker bi se moralo 300 milijonov ljudi, ki so raztreseni po celi zemlji, ob enem odpovedati svojim pravicam, da bi se mogla „nova“ Italija nemoteno veseliti svojih roparskih pridobitev. Sploh pa so katoliški krogi trdnega prepričanja, da je adresa nemških škofov le začetek svetovnega protesta skupnega katoličanstva zoper novi kazenski zakonik in njegove zlobne nakane.

Avstrijska vlada je na **ruski** meji uvedla strogo kontrolo gledé potnih listov za vse v Avstrijo potujoče ruske podložnike. Kdor nima potnega lista s potrdilom avstrijskega konzula, ne sme v nobenem slučaju stopiti na avstrijska tla. Ta določba velja tudi za take osebe, ki potujejo samo skozi Avstrijo v druge države. „Ozas“ objavlja dopis iz ruske Poljske: Ta naredba tlači tem bolj, ker je mnogo poljskih družin, kojih eden del živi v Rusiji, drugi v Avstriji. Avstrija je izdala ta ukaz poglavito zaradi tega, da prepreči prepogoste obiske ruskih trgovinskih agentov v Galiciji in drugih kronovinah, proizvala pa ga je ruska naredba, ki jako obtežuje potovanje Avstrijcem v Rusijo.

„Pol. Corr.“ trdi, da je **srbski** kralj Milan naznanil iz Opatije Krističevemu ministerstvu svoje neomahljivo in trdno zaupanje. Temu pa nasprotujejo vesti iz Beograda, ki za gotovo prorokujejo v kratkem ministersko krizo, dostavljajoč, da je v Opatijo odpotoval Bogičević z nalogom sedanjega kabineta, naj po možnosti prepreči Ristićevo ministerstvo. Ruskim listom se poroča iz Berolina v istem smislu, da je zajedno bivanje Milanovo in Ristićevo v Opatiji v tesni zvezi s srbskim položajem. Celó „Pester Lloyd“, ki je do sedaj poveljeval Kristića kot vzor ministerskega predsednika ter imenoval poročila opozicijskih srbskih listov „bedarije“, zavil je v zadnjem časi na drugo pot, piše: „Na vsak način nam kaže, da po načelu „et audiat altera pars“ ne zapremo popolnoma ušes željam in težujam vladi nasprotne stranke.“ „P. Ll.“ kaj takega gotovo ne stori brez važnega vzroka.

Bolgarska vlada je dovolila, da se skliče sveta sinoda, ki že dve leti ni zborovala. Prvo svojo sejo bo imela dne 13. septembra. — Z uradne strani se poroča, da potuje Načević v Bukarešt zaradi finančnih obravnav. Žalostne morejo biti bolgarske finance, ako morajo v Sofiji iskati rešitve v Rumuniji.

Ruski car se bo sešel tekom septembra s perzijskim šahom v Bakuju. — „Novoje Vremnja“ poroča: Uradna preiskava je pokazala, da je dal Drummond Wolff kozaku Asolimovu 16.000 šterlingov kot nagrado za to, da vpiha v Kavkazu vstaje. — „Grazdanin“ pravi o sestanku v Gmunden: „Ta obisk seveda ne bo ničesa predručil v zunanji politiki Avstrije; vendar pa bo nekoliko preteči položaj zboljšal in pomiril duhove, tem bolj, ker so te nade popolnoma primerne mirovnim težnjam vseh držav.“

Bivanje **angleških** ladij v **turških** vodah je v Carjigradu vznemirilo. Diplomatski krogi so mnenja, da namerava Anglija pritiskati na turško vlado. Pl. Nelidov je dobil nalog, naj interpeluje Turčijo v tem oziru. Tudi se trdi, da je Anglija ponudila sultanu novo posojilo, ako jej dovoli več pravice do Egipta.

Reuterjevo izvestje poroča iz **Teherana**: Angleški agent v Mešedu je naznanil svoji vladi, da se pomika Izak kan s svojo vojno proti Kabulu in da je emir zelo bolan. „Novoje Vremnja“ je izvedela, da se je celi severni Afganistan izjavil za Izaka kana. Neka bitka mej njegovimi pristaši in Abdurrahamanovimi vojniki je ostala neodločena. Ti nemiri morejo vzbuditi velike razprtije mej sosednimi državami, zato je pa najbolje, svetuje naravnost napominani list, da si pogodbenim potom razdelite Anglija in Rusija Afganistan.

„Standard“ naglašá, da se **Grki** zelo motijo, ako mislijo, da jim bo zaroka njihovega prestolonaslednika s prusko princesinjo Sofijo kaj koristila v političkem oziru. V slučaju vojske mej Grško in Bolgarijo bo odšel prestolonaslednik na bojno polje in simpatije nemške princesinje ga bodo tje kaj spremljevale. Knez Bismarck pa bi rekel, da so simpatije Nemčije na oni strani, od koje pričakuje Nemčija več dobička. . . Rusija bo naščuvala Grke zoper Bolgare, a ne da ojači Grško, marveč le, da oslabi Bolgarijo.

V **rumunskem** ministerstvu je navstala kriza. Eden del se hoče združiti s starimi konservativci, drugi del pa z Bratianovo stranko. Kralj je naklonjen zadnjemu načrtu ter je poklical Joana Bratiana v Sinajo. Namesto Rosettija na bi prevzel predsedništvo odločni bratianovec knez Demeter Ghika. V tem slučaju bi izstopila Carp in Majorescu.

Izvirni dopisi.

Iz Vel. Lašć, 10. septembra. Z odkritosrčno radostjo in navdušenostjo bral je vsakdo po časopisih obširna poročila iz mile nam Slovenije proslavljajoč štiridesetletno vladanje našega prevzvišenega vladarja in cesarja Frana Josipa I. In prav tako! Milo Njegovo žezlo obsipalo je in še obsipa nas z brezštevilnimi dobrotami; v najhujših dóbah in najkrutejših borbah bilo nam je le ono rešilna zvezda. Da torej ne zaostanemo v pojavih najglobokejšega spoštovanja, najsrčneje hvaležnosti in najgorečejše ljubezni do preljubljenega nam cesarja za drugimi kraji širne in mogočne Avstrije, sklenil je poseben odsek ad hoc s pomočjo zavednih domoljubov in udanih državljanov dne 16. sept. t. l. praznovati v Velikih Laščah štiridesetletnico Njih veličanstva s sledečim vspešnim:

Predvečer: kresovi po okolici, razsvetljava, večerni obhod z godbo, streljanje s topi. Dne 16. sept.: 1. Budnica z domačo godbo. 2. Ob 10. uri slovesna sv. maša z zahvalnico. 3. Vložitev temeljnega kamna občinske hiše. 4. Blagoslovljenje šolske zastave. 5. Skupni obed v gostilni g. M. Hočevarja. 6. Oficijelni govori. 7. Cesarska pesen. 8. Prosta zabava. Priprave so velikanske; roke častitih so državljanov radodarne, vse vzvišenemu namenu veselice primerno. Načeti se je najsijajnejšega vspeha. Veliko vnanje gospóde obljubilo je vdeležiti se slavnosti. Da bi le Jupiter Pluvius nas ne pohodil. Bog!

Iz Čemšenika, 9. septembra. Dopis iz Režišča 28. avgusta v „Sl. Narodu“ št. 200 se zopet zaletava v mé, da izpolni, kar je bilo nameravano in zapretno, razglasiti me po časnikih, pa opisuje sam slavnost 40letnice, ki se je vršila 26. avgusta pri Bregarju na Izlakah tako, da mu je najboljši odgovor: „Molčali bi raje!“ — „Znači mar mudro glavo, mudro brigo“, povodom slavnosti takega pomena, kot je 40letnica cesarjeva, uprizoriti in širiti prepire, s kakoršnimi hujska oni dopisnik? Blazijo tako izvršene veselice ljudstvo, so mar na čast vdeležencem ali na radost Njihovega veličanstva, milega vladarja vsem narodom avstrijskim? Drugod ustanovljajo spomine ljubezni za 40letnico, edino pri slavnosti na Izlakah naj bi bil postavljen spomenik prepiru. Pohlevni dopis v „Slovenec“ o slavnosti pripozná, da se zadnja točka vspešnega, umetalni oženj, ni izvršila zaradi slamnatih streh, zamolči previdno prej ne naznanjeno, pa izvršeno točko preprirov zaradi številke tombole.

Ne pripisujem si tako „mudre“ glave, kot jo meni imeti dopisnik „Narodov“ in somišljenci, pa izprevidel sem prej ko zadnji večer, da „umetalni oženj in slamnate strehe“ niso skup brez nevarnosti. Izjavil sem bil odločno željo proti nameravani neki slavnosti, kakor se je reklo za „Narodni dom“, naj bi ne bila v moji župniji. Sluteč, da celó pri slavnosti 40letnice bo težko vse mirno, opravljali smo duhovniki župnije čemšeniške 26. avgusta po svoji dolžnosti popoludansko službo božjo in po navodu sv. cerkve molili za cesarja. „Mudra glava“ sodi, katera briga je bolj prava, naša ali vdeležencev rabuk pri slavnosti?

Dopisnik prav zlobno popraša po mojih načelih; odgovorim prav odločno, da načela „zagriženih Narodovcev“ niso in ne bodo moja načela, naj me zato napadajo, s kakoršnimi sredstvi hočejo, naj me tudi doleti nekaj časa v tej okolici vdomačeni: „pereat“. Vzrokov, ki jih imam k tej izjavi, zdaj nočem razlagati, bom jih, ako bom k temu prisiljen.

Fr. Rome, župnik.

Dnevne novice.

(Iz Postojine) se nam dodatno poroča: Češki gostje, kateri so došli v ponedeljek zjutraj nenadoma semkaj, bili so, kakor sem Vam že sporočil, včeraj dopoldne ob 10. uri v jami, katera je bila v ta namen prav lepo razsvetljena, tudi bengaličen ogenj zažgali so na dveh krajih, kar se v jami posebno lepo vidi. Pred odhodom v jamo pozdravil jih je v imenu postojinskega trga g. župan Vičič. V naglici so na nekaterih hišah razobesili narodne zastave. Ob 1. uri je bil obed, pri katerem je bilo tudi več napitnic. Tako je nazdravil najprvo g. županu došlim bratom Čehom, potem govorilo je več gospodov s Češkega. Prav izvrstno nagovoril jih je pa g. podpredsednik Št. Lapajne v imenu čitalnice postojinske. Ob 3. uri spremilo jih je mnogo ljudstva na kolodvor, kjer smo se prav prijateljsko ločili. Tro-

bentači, kateri so ostali še do večera tú, napravili so nam zelo prijeten večer v Vičičevi gostilni, kjer se je sešlo še veliko gospodov in gospoj. Ob 1/2 10. uri zvečer spremili smo jih pa skupno na kolodvor, prepevaje narodne pesmi. Trobentači odpeljali so se namreč iz Postojine naravnost domov v Kraljevi Gradec.

(Iz Trsta) se nam poroča, da se je nadvojvoda Karol Ludovik pripeljal dne 10. t. m. v Opatijo. Nadvojvoda Karol Štefan se je v nedeljo popoldne pripeljal na svoji ladiji iz Pulja v Trst in se vrnil v ponedeljek zjutraj. — Istrski poslanci Zamlic, Laginja, Spinčič in Jenko mudili so se v Trstu potovaje k deželnemu zboru v Poreč.

(K vojaškim vajam) pri Sl. Bistrici došli so v nedeljo nadvojvode Albreht, Viljem, Rainer in načelnik generalnemu štabu baron Beck.

(V pojasnilo.) Ker je graška „Tagespost“ že objavila neko lažljivo poročilo iz Ljubljane o dogodku povodom „Sokolove“ petindvajsetletnice, naprošeni smo stvar pojasniti, kakor se je v resnici dogodila in se bo tudi dokazala. G. Pammer, trgovec s specerijskim blagom na Mestnem trgu, ne more videti rudeče barve, kakoršne so sokolske srajce. Zaklical je torej poln duha nemške kulture za „Sokolom“ P.: „Auch so ein Saureiter!“ „Sokol“ P. se obrne in vpraša g. Pammerja, kaj hoče. Pammer odvrne: „Mit so einem gemeinem Schuft, wie Sie, rede ich nicht.“ Kot odgovor na svojo surovost dobil je g. Pammer krepko zaušnico. Tako vršil se je dogodek, ki ga bodo nemški listi gotovo zasukali.

(V Kranji) prične se na nižji gimnaziji šolsko leto dné 17. t. m. Vpisavanje v 3. in 4. razred vršilo se bo dné 14. in 15. t. m.

(Osebnosti.) Naš rojak, nadštabni zdravnik g. dr. Valentin Janežič, premeščen je iz Prage v Terezín. — G. Vladimir Miklowicz, ki je več časa bival v Ljubljani, odpotoval je včeraj v Celovec preiskovat tudi tamošnje arhive. — Notarski kandidat g. Stanko Pirnat v Brežicah je imenovan notarjem v Zatičini in notarski kandidat dr. J. baron Liechtenstern notarjem v Trstu. — Predsednik c. kr. finančnemu vodstvu za Kranjsko je imenoval konceptnega praktikanta g. Gustava Tauherja začasnim finančnim konceptistom. — Dr. Al. Hermilqurin in J. Juen imenovana sta avskultanta, prvi za Štajersko, drugi za Koroško.

(Prošnjo na cesarja) podpisalo je do sedaj okolu 800 obrtnikov v Ljubljani. Želeti bi bilo, da se za druge in obrtniki po deželi bolj zanimajo za to stvar. Pole za podpise razpošilja kranjsko obrtno društvo v Ljubljani.

(Iz c. kr. poštnih hranilnice.) Iz najnovejše, te dni razposlane okrožnice posnamemo sledeče podatke: Izkaz o prometu v mesecu avgustu kaže, da se je vložilo 435.863krat skupaj 53,905.855 gl. Od tega pride na Štajersko 22.073 vlog z 22,324.437 gl., na Koroško 5950 za 587.204 gld., na Kranjsko 5274 za 489.036 gl., na Primorsko 6258 vlog za 712.785 gld. V istej dóbi se je izvzelo 128.945 krat skupaj 53,126,630 gld. Od tega na Štajerskem 4110krat za 1,288.711 gl., na Koroškem 984krat za 180.458 gl., na Kranjskem 690krat za 148.387 gl., na Primorskem 2401krat za 789.406 gl. Od 12. jan. 1883, ko je hranilnica začela poslovati, se je 17,997.641 krat vložilo v skupnem znesku za 1.890,158.237 gl. 96 kr., a izvzelo 5,421.464krat skupaj 1.847,116.156 gl. 63 kr. Koncem minolega meseca bilo je torej v blagajnici čistih 43,042.081 gl. 33 kr. — Med povračili je tudi 8,665.500 gl., za kar je urad vložnikom na zahtevanje kupil in odposlal vrednostnih papirjev. — Rentnih knjižic je v prometu 9440, vredne so 7,638.420 gld. — Vložitnih knjižic se med ljudstvom nahaja 635.617, čekovnic pa 13.846. — Število vložnikov je narastlo za 4420 oseb. — Dne 23. avgusta pret. meseca zaprli so pošto oziroma nabiralnico v „Lovreču“, a novo ustanovili v „San Lorenzo di Mossa“. V neuradnem delu okrožnice objavljajo se črtice o poštini hranilnici na Ogerskem, Francoskem, Nizozemskem, Švedskem, Belgijskem in pa ob onih na otoku Ceylon: tukaj poština hranilnica posluje od majnika 1885.

(Razpisana) je za trebanjski okraj služba zdravnikova. Letna nagrada 600 gld. Prošnje do 25. t. m. c. kr. okr. glavarstvu v Novem Metu. — V Št. Petru pri Novem Mestu razpisana je druga učiteljska služba z letno plačo 400 gld. Prošnje do 25. t. m.

Raznoterosti.

— Nečloveška mati. V vasici Puy-de-Dôm na Francoskem živeča sta zakonska v večnem razporu. Žena je bila strašno hudobna in ljubosumna, in je neprenehoma mučila svojega moža. Nazadnje ga je otepla in težko ranila z lopato, na kar je on šel v drugo vas k nekemu svojemu prijatelju. Sedaj je žena še-le zbesnela ter mu je sporočila, da ga bode ubila, in potem da bode v rečici Veyri utopila svoje otroke. Pred nekoliko dnevi zapusti s svojimi tremi otroki, od katerih je najstarejši imel še-le pet let, svojo hišo, in ko se je zopet sama povrnila, rekla je, da ji je mož skrivaj ukradel otroke. Mož pokličejo pred sodnijo, a on izjavi, da otrok ni niti videl, in prosi, naj se stvar preišče, ker se je s strahom spomnil grožnje svoje hudobne žene. Orožniki najdejo v resnici v Veyri vse tri otroke, ter denejo nečloveško mater v ječo. Sedaj bode pred sodbo zagovarjala svoj strašni čin.

— Pri skušnji. Učitelj zgodovine: „Povejte mi, kaj bi se bilo zgodilo, če bi Henrik IV. ne bil umorjen?“ — Učenec: „Bil bi sicer tudi umrl.“

— Dvojna kritika. A.: „Kakó Vam je bil všeč moj najnovejši epos?“ B.: „Z največjim veseljem položil sem knjigo iz roke.“

Telegrami.

Belovar, 12. septembra. Cesar, prestolonaslednik in princ Wales so došli v slavnostno okrašeno mesto ter so bili navdušeno sprejeti.

Celovec, 11. septembra. Iz Zilske doline se poroča, da je velika povodenj pri Melvičah.

Berolin, 12. septembra. „Nordd. Allg. Ztg.“ toplo pozdravlja prihod nadvojvode Albrehta, ki vzbuja opravičeno občudovanje, kajti v svojem šestdesetletnem službovanju odlikoval se je enako izvrstno kot zmagovalen junak v vojski kakor tudi kot učitelj in organizator armade v miru. Zmagoslavnemu vojskovodji in prijatelju našega vzvišenega vladarja bo pruski narod izkazal svojo udanost in spoštovanje.

Turin, 11. septembra. Danes dopoldne sta se poročila princ Amadevs in princezinja Leticija. Kralj je podelil minister-skemu predsedniku Anuncijatin red.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
opazovanja	razkoma v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	741.0	17.6	brezv.	megla	
11. 2. u. pop.	741.1	25.0	sl. szap.	del. jasno	0.10
9. u. zveč.	742.5	19.4		oblačno	dež

Srednja temperatura 20.7°C., za 6.1° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

12. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 70 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ 16% „	82 „ 45 „
4% avstr. zlata renta, davka „ „ „	110 „ 70 „
Papirna renta, davka prosta „ „ „	97 „ 60 „
Akcijske avstr.-ogerske banke „ „ „	832 „ — „
Kreditne akcije „ „ „	315 „ 50 „
London „ „ „	121 „ 70 „
Francoski napoleond. „ „ „	9 „ 63 „
Cesarski cekini „ „ „	5 „ 75 „
Nemške marke „ „ „	59 „ 40 „

Umrli so:

10. septembra. Frane Hinterlechner, bivši črevljarski mojster, 85 let, Dunajska cesta št. 3, paraplegie. — Jožefa Urban, nadgozdarjeva vdova, 82 let, Gospodske ulice št. 3, marasmus.

Tujci.

10. septembra.

Pri **Matiču**: Enlambio, trgovec, iz Trsta. — Petrovič, Tondy, Pokorny z Dunaja. — Rodbina grofa Wurmbanda z Dunaja. — A. Kaleher, kazničniški oskrbnik, iz Kopra. — J. Benzon, mornarični kaplan, iz Pulja.

Pri **Stonu**: K. Gabriel, lastnik muzeja, iz Berlina. — Dem, uradnikova vdova, iz Litije. — Dr. Bamovš, zdravnik, z Jesenice.

Pri **Južnem kolodvoru**: Bruckner, železniški uradnik, z Dunaja. — Jaksch, z Dunaja.

Več mladih prascev

svetovnoznane izvirnega bergshirskega plemena, ravno tako nekaj tacihi križem-plemena z izvirnim suffolskim plemenom prodaja

Alojzij Schrey,

Jesenice na Gorenjskem.

Št. 360
m. š. sv.

Pričetek šol.

V mestnih ljudskih šolah ljubljanskih namreč: V I. in II. mestni deški ljudski šoli, v mestni nemški deški ljudski šoli, v mestni dekliški ljudski šoli, v nunski dekliški ljudski šoli, v mestni nemški dekliški ljudski šoli potem v ljudski šoli na Karolinski zemlji prične se šolsko leto

v 17. dan septembra 1888.

Vpisovanje se bode vršilo v 13., 14. in 15. dan septembra t. l. in sicer za I. mestno deško ljudsko šolo v licealnem poslopju, za II. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopju na Cojzovi cesti, za mestno nemško ljudsko šolo v Mahrovi hiši na cesarja Jožefa trgu pri tleh na levo, za mestno dekliško ljudsko šolo v redutnem poslopju, za nunsko dekliško ljudsko šolo v nunskem samostanu, za mestno nemško dekliško ljudsko šolo, katera se začetkom šolskega leta preseli v špitalske ulice šte. 10 v dozdajnih šolskih prostorih Frančiškanske ulice št. 8 in za ljudsko šolo na Karolinski zemlji v tamošnjem šolskem poslopju.

C. kr. mestni šolski svet.

V Ljubljani 10. dan septembra 1888.

(1)

Prvosednik: Grasselli m. p.

Št. 14381.

Razglas.

(1)

V smislu § 6 zakona z dné 23. maja 1873 (št. 121 drž. zak.) se naznanja, da bo prvotni imenik porotnikov za 1889. leto od 10. do 18. t. m.

v magistratnem ekspeditu izpložen, da ga vsakdo lahko pregleda in svoje ugovore naznani. Porotniškega posla so oproščeni po § 4 omenjene postavbe:

1. Tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dōbe, za vsegar;
2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelci in tako tudi lekarji (apotekarji), ako uradni ali občinski načelnik za-nje potrdi, da jih nij moči utrpeti, za sledeče leto;
5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobju kot prednji ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega leta po pratiki.

Mestni magistrat ljubljanski

6. dan septembra 1888.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so oljnatne barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

☛ Cenike na zahtevanje. ☛

Ne zameniti z Radgonsko, to je Radkersburger.

Radenska kislavoda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goric.

Kot zdravilna voda.

Radenska kislavoda ima med vsemi evropskimi kislici največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vredu, katarjih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda.

Vsled obilne oglene kisline in oglenokislega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislavoda najbolj priljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kislim vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno žameča, žejo gasišča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo.

Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislavoda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja.

Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorkoto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo.

Liter radenske kisle vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogleno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koške kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, matrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem prostu vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih seavniške prevlake so postajale vedno manjše ter končno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastoj in franko kopališče radenske stotine na Štajerskem.

(40) V zalogi imata kislavodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS - A

Ljubljana,

Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilničarske oprave

po najnižjih cenah.

(74)

☛ Cenilniki gratis in franko. ☛

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popolno pozamentirajo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4,

Uzorec blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratten) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., zimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe po mogoče nizke ceni.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.

Cenilnik s podobani zastoj in franko.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.